

CURS ACADÈMIC: 2009-2010

LLICENCIATURA: Comunicació Audiovisual CURS: Tercer

Codi :	20788
Assignatura:	TEORIA DE L'EXPRESSIÓ ACÚSTICA
Tipus de assignatura:	Obligatòria
Nº de crèdits:	5
Professorat:	Àngel Rodríguez Bravo
Quadrimestre:	Segon

OBJECTIUS DE L'ASSIGNATURA:

Els estudiants hauran de revisar i assimilar els models teòrics i tècnics desenvolupats al voltant del so, tant des del punt de vista narratiu, musical i lingüístic, com des del punt de vista de la física acústica i la psicologia de la percepció, que són susceptibles d'ésser aplicats a l'univers de la comunicació audiovisual.

Aquest coneixement està orientat a ampliar la capacitat teòrica, tècnica i analítica de l'estudiant per produir missatges audiovisuals i, especialment, per capacitar-lo pel desenvolupament de noves aplicacions expressives i comunicatives del so a l'àmbit de la comunicació de masses.

TEMARI:

1. EL SO A LA COMUNICACIÓ AUDIOVISUAL:

- 1.1. El concepte de llenguatge audiovisual.
- 1.2. L'acusmatització com a estímul expressiu.
 - 1.2.1. Del fenomen acústic al sentit audiovisual.
 - 1.2.2. So, font sonora, objecte sonor i ens acústic.
- 1.3. El paper del coneixement i l'evolució a l'un narratiu de l'àudio

2. L'ACÚSTICA APLICADA A LA COMUNICACIÓ:

- 2.1. La física del so.
- 2.2. Els paràmetres físics de les oscil·lacions sonores i la seva percepció.
 - 2.2.1. Freqüència.
 - 2.2.2. Amplitud
 - 2.2.3. Complexitat
- 2.3. Unitats de mida i mètodes de mesura.
- 2.4. L'espectre acústic i la seva aplicació a l'estudi de la comunicació.
- 2.5. Fonaments de la tecnologia digital de tractament del so.
- 2.6. Els programes informàtics d'anàlisi del senyal sonor i les seves aplicacions expressives.
- 2.7. Els programes informàtics de tractament del senyal sonor i les seves aplicacions expressives.

3. LA PERCEPCIÓ DEL SO:

- 3.1. Llindars de la percepció auditiva i capacitats discriminatòries de l'audició.
 - 3.1.1. Intensitat.
 - 3.1.2. To.
 - 3.1.3. Timbre.
 - 3.1.4. Temps.
- 3.2. Els emmascaraments i el diagrama de Zwicker.
- 3.3. Els principis de la inèrcia acústica.
- 3.4. Les formes sonores.
 - 3.4.1. El Soroll.
 - 3.4.2. El silenci.
 - 3.4.3. Taxonomia de les formes sonores bàsiques.

4. MECANISMES D'ESCOLTA:

- 4.1. Sentir.
- 4.2. Escoltar.
- 4.3. El pas de sentir a escoltar.
- 4.4. Reconèixer.
- 4.5. Comprendre.
- 4.6. Teoria de la coherència perceptiva..

5. ACÚSTICA DE LA VEU:

- 5.1. Fonaments acústics de les tipologies de la veu.
- 5.2. L'aproximació fonètica.
- 5.3. Fonoestilística.
 - 5.3.4. Formes tonals.
 - 5.3.5. Formes accentuals.
 - 5.3.6. Formes rítmiques.
- 5.4. Expressió fonoestèsica: les funcions idiogràfica, afectiva, enquadrativa, simptomàtica i empàtica.

6. TEORIA DE L'ESPAI SONOR:

- 6.1. El concepte d'espai sonor.
- 6.2. Acústica de la sensació sonora de distància.
- 6.3. Relació distància - intensitat i la seva influència en el concepte de "pla sonor".
- 6.4. Acústica de la sensació sonora de volum a l'espai.
- 6.5. Perspectiva acústica.
- 6.6. Punt d'audició i sensació de moviment.
- 6.7. Els espais introspectius.

7. EL SO A LA NARRACIÓ AUDIOVISUAL.

- 7.1. El rol essencial de la sincronia.
- 7.2. To i moviment visual.
- 7.3. Ritme i moviment visual.
- 7.4. El so com a instrument organitzador de la narració.
- 7.5. Altres maneres de relació so – imatge.
- 7.6. El paper de la parla al llenguatge audiovisual.

BIBLIOGRAFIA BÀSICA

- Chion, Michel:** La audiovisión. Paidós Ibérica, Barcelona, 1993.
- Chion, Michel:** La música en el cine. Paidós, Barcelona, 1997.
- Guski, Rainer:** La percepción. Herder, Brcelona, 1992.
- Nieto, José:** Música para la imagen. La influencia secreta. Sociedad General de Autores y Editores, Madrid, 1996.
- Peirce, John, R.:** Los sonidos de la música. Prensa científica S.A. Ed. Labor, Barcelona, 1985.
- Rodriguez Bravo, Angel:** La construcción de una voz radiofónica. Tesis doctoral, Dto. de Comunicación Audiovisual y Publicidad de la Universidad Autónoma de barcelona, 1989.
- Rodríguez Bravo, Angel.:** La dimensión sonora del lenguaje audiovisual. Paidós, Barcelona, 1998.
- Schaefer, Pierre:** Tratado de los objetos musicales. Alianza Editorial, Madrid, 1988.
- Zwicker, E. y Feldtkeller, R.:** Psychoacoustique. L'oreille récepteur d'information. Masson, Paris, 1981.

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTARIA

- Alten, Stanley R.:** El manual del audio en los medios de comunicación. Escuela de cine y video, Andoain (Guipuzcoa), 1994.
- Aymes, Tim:** Técnicas de potproducción de audio en video y film. Instituto Oficial de Radio y Televisión. TRVE, Madrid, 1992.
- Balsebre, Armand:** El lenguaje radiofónico. Cátedra, Madrid, 1994.
- Gaudreault, A. y Jost, F.:** El relato cinematográfico. Ed. Paidós, Barcelona, 1995.
- Mitry, Jean:** Estética y psicología del cine, Ed. Siglo XXI, Madrid, 1989.
- Quiros, J.B. y D'Elia, N.:** Introducción a la audiometría. Paidós, Barcelona, 1981.
- Schafer, R. Murray:** Le paysage sonore. Aubin Imprimeur, Ligugé, Poitiers, 1991.

METODOLOGIA DOCENT

L'assignatura es desenvolupa en dues sessions setmanals de 90 minuts, Cada tema del programa s'estén, normalment, al llarg de diverses sessions. El mètode pedagògic és essencialment constructivista i significatiu, en tant que pretén vincular els coneixements proposats a l'assignatura respecte a les teories que expliquen el funcionament i la comprensió dels fenòmens sonors, amb les capacitats narratives i expressives ja assolides per l'estudiant en els dos cursos anteriors.

Un recolzament fonamental de les classes és la utilització de nombrosos exemples sonors i gràfics que fan referència a la tecnologia digital d'anàlisi acústica i a la de tractament del senyal sonor, per tal d'il·lustrar i aclarir, també, la utilització i la funcionalitat dels instruments tècnics i conceptuals que es proposen al llarg de l'assignatura.

L'objectiu pedagògic central de l'assignatura és que l'estudiant compregui i assimili cada un dels conceptes i models revisats com a instruments que són útils i eficients per la sonorització dels missatges audiovisuals.

PRÀCTIQUES

L'assignatura compren un únic crèdit pràctic d'aula. El desenvolupament d'aquest crèdit pràctic es basa en l'anàlisi i desenvolupament de casos pràctics d'aplicació dels coneixements de l'assignatura en problemes narratius concrets. Al llarg del darrer mes varies classes es realitzaran a l'aula magna amb l'objectiu de poder treballar a l'anàlisi de casos pràctics utilitzant so i imatge de major qualitat.

AVALUACIÓ

L'avaluació es basa en un únic examen escrit un cop finalitzat el programa de l'assignatura. L'examen compren alhora aspectes exclusivament teòrics: comprensió i interrelació d'instruments i conceptes; com problemes d'aplicació directa en casos concrets de sonorització.